

Prijímacia skúška zo SLOVENSKEHO JAZYKA A LITERATÚRY

Šk. rok 2023/2024

1. kolo – 1. termín

Kód žiaka:

Prečítaj si text:

Ukážka č.1 Online nakupovanie

Nakupovanie na internete bolo počas roku 2018 obzvlášť rozšírené v Spojenom kráľovstve (87%), Dánsku (86%), Švédsku a Holandsku (obe 84%). S podielom 82% skončilo Nemecko na štvrtom mieste. Spomedzi členských štátov EÚ bolo v tomto kalendárnom roku online nakupovanie najmenej rozšírené v Rumunsku, kde si len 26% užívateľov internetu kúpilo tovar alebo službu online. Aj tu však podiel nakupujúcich rastie, pred desiatimi rokmi ich zastúpenie bolo len 6%.

Záujem o nákup online získal na obľube v pobaltských štátoch. V rokoch 2008 až 2018 vzrástol podiel užívateľov internetu nakupujúcich online z 15% na 68% v Estónsku (+53%) a Litve (+43%) na súčasných 54%. Až dve tretiny používateľov internetu v EÚ, ktorí nakupovali online v predchádzajúcom roku, kupovali najmä oblečenie a športové potreby. Ide o 23% nárast oproti roku 2008.

Prudký nárast popularity bol zaznamenaný aj v prípade potravín. V roku 2008 objednával každý desiaty online zákazník potraviny. Tento podiel sa v roku 2018 zvýšil na 28%.

„Aj z našich prieskumov vyšlo, že Slováci prostredníctvom internetu nielen čoraz viac bankujú, ale aj nakupujú. Online obchody využíva na nákup oblečenia, obuvi či rôznych doplnkov 56% Slovákov, zhodne 56%-tný podiel zaznamenala elektronika ako TV, počítače, tablety či smartfóny. Najmenej nakupujeme prostredníctvom internetu jedlo (16%). Až 54% Slovákov si nevie predstaviť, že by si práve jedlo objednávali online,“ povedala Lenka Buchláková, analytička Slovenskej sporiteľne.

1. Z ukážky č. 1 vyplýva, že

- podiel Slovákov nakupujúcich elektroniku je vyšší ako podiel tých, ktorí nakupujú oblečenie, obuv a iné doplnky.
- na internete Slováci najviac nakupujú jedlo – ide o viac ako 54% nakupujúcich.
- v Rumunsku je online nakupovanie oveľa obľúbenejšie ako napríklad v pobaltských štátoch.
- na základe prieskumov vieme, že Slováci využívajú čoraz viac aj elektronické bankovníctvo.

2. Vyhľadaj v ukážke č. 1 pomenovanie finančnej inštitúcie a napíš.

.....

3. Na základe ukážky č. 1 nie je pravda, že

- podiel nakupujúcich cez internet v rámci krajín EÚ najviac klesá v Rumunsku.
- v Dánsku je nakupovanie cez internet populárnejšie ako v Holandsku a Švédsku.
- viac ako dve pätiny Slovákov si nevedia predstaviť objednávanie jedla cez internet.
- podiel nakupujúcich cez internet bol v Rumunsku v roku 2008 nižší ako 10 %.

4. Ktoré slovo má iný význam ako slovo zákazník použité v ukážke č.1?

- spotrebiteľ
- odberateľ
- klient
- sledovateľ

5. Cieľom prieskumu, ktorý sa spomína v ukážke č.1, bolo

- zmapovať situáciu a záujem ľudí o online nakupovanie.
- poukázať na nízky záujem Slovákov o online nákupy.
- motivovať obyvateľov EÚ k nákupom na internete.
- priviesť ľudí k nakupovaniu potravín a jedla na internete.

6. Ktorá z viet je dvojčlenná neúplná?

- Milí rodičia!
- Cesty boli zaviate snehom.
- V neďalekom hrade straší.
- Položte perá!

7. V ktorej možnosti sú všetky slová napísané pravopisne správne?

- kobyľa, sypať, rizoto, prepych, mydlo, výskať, zívať
- nazívať, zvišok, sýpka, korytnačka, pýr, omyl, úbytok
- ryba, syr, zavíjať, pozívať, vypýtať si, Myjava, nábitok
- kopyto, myšlienka, zbitočný, sysel', riža, zvyk, jazyk

Prečítaj si text:

Ukážka č.2 Zmenia inteligentné hodinky starostlivosť o naše zdravie?

Ľudia si už zvykli, že hodinky a náramky obsahujú senzor tepu, ktorý vám zmeria tep a môže vás prípadne upozorniť na výrazne zvýšenú frekvenciu vášho srdca – ale to, samozrejme, iba v prípade, že je senzor dostatočne presný.

Lenže výrobcovia experimentujú s ďalšími funkciami. Do náramkov integrujú meranie tlaku, ktoré podľa mňa zatiaľ nefunguje príliš spoľahlivo. Uvidíme, či to zmenia Galaxy Watch3, ktoré dostanú túto funkciu v marci. Hodinky merajú stres, a to viacerými spôsobmi – využívajú odchýlky v srdcovom rytme alebo merajú elektrodermálnu aktivitu (Fitbit Sense), a práve druhý spôsob môže presnejšie upozorniť na stresovú aktivitu.

Len si musíte položiť dlaň na hodinky a nechať ju tak 2 minúty, čo nie je príliš pohodlné, ak sa snažíte vyhodnotiť správanie svojho tela počas dňa. Hodinky tiež dokážu merať EKG a majú aj senzor, ktorý vás upozorní na odchýlky teploty vašej kože (opäť Fitbit Sense).

Jednoducho, inteligentné hodinky dnes predstavujú jeden zo segmentov, v súvislosti s ktorým dnes pozorujeme najviac inovácií, a je zábavné sledovať, s čím novými výrobkami prídu a čo ešte dokážu zakomponovať do takého malého zariadenia, ktoré nosíte na ruke. A zatiaľ čo pri smartfónoch nie je potrebné, aby som ľudom vysvetľoval, ako fungujú, pri inteligentných hodinkách je potrebné upozorňovať na ich všemožné funkcie.

Nebudem preháňať, keď poviem, že inteligentné hodinky majú podľa mňa potenciál zmeniť starostlivosť o naše zdravie. Možno to potrvá 5 rokov, možno 10, avšak príde to – keď budú technológie dostatočne spoľahlivé a keď budeme mať dostatočné skúsenosti, aby sme vedeli zrozumiteľne interpretovať všetky dáta, ktoré hodinky namerajú. (Autor: Roman Kadlec, 2021)

20. Na základe ukážky č.2 posúď pravdivosť tvrdení: *správne (S)*, *nesprávne (N)*:

- Podľa subjektívneho názoru autora meranie tlaku v hodinkách už funguje na 100 %.
- Hodinky môžu v budúcnosti zmeniť starostlivosť o naše zdravie.
- Vývoj tzv. inteligentných hodínok je v súčasnosti veľmi dynamický.
- Všetky inteligentné hodinky merajú stres jedným spôsobom.
- Vývoj inteligentných hodínok sa v súčasnosti zastavil a dosiahol svoj vrchol.
- Istý čas ešte potrvá, kým budeme schopní spoľahlivo interpretovať všetko, čo hodinky namerajú.

21. Vyhľadaj v ukážke č.2 slovo, ktoré označuje citlivý prvok prístroja/mechanizmu (snímač) a napíš.

.....

22. Vypíš z ukážky č.2 slová, ktoré patria k nasledujúcim významovým vysvetleniam. (Napíš všade jedno slovo).

- : častota výskytu za jednotku času
- : nadmerná psychická záťaž organizmu
- : súhrn možností alebo schopností, ktoré zaručujú istý výkon
- : pozornosť venovaná dobrému stavu niekoho alebo niečoho

23. Ktorým slovom nemožno nahradiť prídavné meno v slovnom spojení všemožné funkcie?

- rôznorodé
- rozličné
- mnohostranné
- odlišné

24. Cieľom vecnej literatúry je:

- ponúknuť svoje subjektívne stanovisko.
- presne poskytnúť určitú informáciu.
- sprostredkovať umelecký zážitok.
- pobaviť, rozveseliť, rozosmiať čitateľa.

25. Hlavná postava literárneho diela je postava:

- ktorú si v diele čitateľ najviac obľúbi
- ktorá má viac kladných než záporných povahových vlastností
- okolo ktorej sa sústreďuje dej
- ktorá do deja zasahuje len okrajovo

26. Označ rad, v ktorom nie je štúrovský básnik:

- Ivan Krasko, Ján Hollý
- Andrej Sládkovič, Samo Chalupka
- Ján Botto, Janko Kráľ

27. Uvedený výrok **Komu sa nelení, tomu sa zelení je:**

- a) pranostika b) porekadlo c) príslovie d) hádanka

28. Ktorá z nasledujúcich ľudových múdrostí je pranostikou?

- a) Komu sa nelení, tomu sa zelení. c) Margita muchám vrece rozväzuje.
b) Keď netečie, aspoň kvapká. d) Po daždi zas slnko svieti.

29. Vyberte správnu možnosť.

Frazeologizmy sú

- a) viacslovné ustálené pomenovania, ktoré pomenúvajú skutočnosť priamo.
b) viacslovné ustálené spojenia, ktoré pomenúvajú skutočnosť nepriamo (obrazne).
c) slová, pomenúvajúce javy a predmety, ktoré už zanikli alebo sa bežne nepoužívajú.
d) nové slová, ktoré vznikajú na pomenovanie nových predmetov a javov.

30. V ktorej z možností **nie je personifikácia?**

- a) slnko vie čítať medzi riadkami c) zem je ešte od včerajška teplá
b) sivá ranná hmla si sedí d) nezbedník pýr sa pýri

31. Keď sa povie „*danajský dar*“, znamená to:

- a) veľmi vzácny dar c) dar z lásky
b) veľmi skromný dar d) zákerný dar, prinášajúci skazu

32. Pomenuj básnické umelecké prostriedky:

- a) jasná vatra svieti
b) krivda za stôl sadla, pravda u dvier žobre
c) do Kráľovej holi bijú hromy z neba
d) milý národ

33. Označ **správne** tvrdenie.

- a) V roku 1878 uzákonil A. Bernolák spisovnú slovenčinu na základe západoslovenského nárečia.
b) Jeho gramatika vyšla pod názvom *Náuka reči slovenskej*.
c) Tri slovenské gymnáziá boli otvorené v roku 1862 v Martine, Banskej Štiavnici a v Kláštore pod Znievom.
d) Matica slovenská bola založená v roku 1863 v Martine.

34. Ktoré frazeologické spojenie vyjadruje, že *niečo ide dobre, ľahko?*

- a) Ide to ako v lete na saniach. b) Ide to ako po masle. c) Má maslo na hlave.

35. Ktorá ľudová múdrosť nás upozorňuje na to, že *sa netreba predčasne radovať?*

- a) Tak dlho sa chodí s džbánom po vodu, kým sa nerozbije.
b) Kto druhému jamu kope, sám do nej spadne.
c) Vrana k vrane sadá, rovný rovného si hľadá.
d) Ešte vlka nezabili, už na jeho kožu pili.

36. Rytmus v básni vzniká:

- a) striedaním samohlások a spoluhlások c) striedaním prízvučných a neprízvučných slabík
b) striedaním spoluhlások a samohlások d) tak, že čitateľ sám rozhodne o jeho umiestnení

37. Označ, aký rým má schému *abba*:

- a) združený b) striedavý c) obkročný d) prerývaný

38. Aký **slohový postup** a **jazykový štýl** je použitý v ukážke?

- a) opisný, administratívny c) informačný, odborný
b) rozprávací, hovorový d) opisný, umelecký

Ukážka:

Pri pohľade z okna vidím štíhle smreký posypané práškovým cukrom. Kryštáliky snehu sa ligocú v slnečnom jase. Hoci je už marec, jarné slniečko sa bije o moc s pani Zimou. Vládne pevnou rukou. Strechy budov vzdychajú pod váhou bohatej snežnej nádielky. Obloha hýri všetkými farbami. Tmavomodrá prechádza postupne do bledulinko modrej a stráca sa v ružovej farbe.